Lieta Nr. A420680010
A00525-12/41

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 29.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis P.Novičenoks,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *M.P.*, personas kods */personas kods/*, (turpmāk – Pieteicējs) pieteikuma par Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes priekšnieka 2010.gada 18.maija lēmuma Nr.D57/l0-6/896 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu, kā arī zaudējumu Ls 30 apmērā atlīdzinājumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 27.aprīlī Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu-paziņojumu Nr.108168080, par to, ka 2010.gada 27.aprīlī, plkst. 16.32 transportlīdzeklis Opel, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, bija novietots stāvēšanai Rīgā, */adrese/*, ceļa zīmes Nr.522 darbības zonā, uz ietves, pārkāpjot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr. 571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk - Ceļu satiksmes noteikumi) 136.3.apakšpunkta prasības. Protokolā-lēmumā norādīts, ka atbildība par šādu pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktā un transportlīdzekļa vadītājam, kurš neatradās administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietā, uzlikts naudas sods Ls 30.

Nepiekrītot piemērotajam naudas sodam, Pieteicējs vērsās augstākā iestādē ar apstrīdēšanas iesniegumu (*lieta lapa 6*).

[2] Ar Lēmumu (*lietas lapa 10-12*) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīti sekojoši apsvērumi.

[2.1] Protokola norādītajā laikā un vietā transporta līdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* stāvēja 522.ceļa zīmes un 842.papildzīmes darbības zonā. Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 307.punktu papildzīmes tiek lietotas kopā ar citām zīmēm un precizē vai ierobežo attiecīgo zīmju darbību. No iepriekšminētajām normām izriet, ka 522.ceļa zīme kopā ar 842.papildzīmi nosaka, ka attiecīgo zīmju darbības zonā drīkst novietot stāvēšanai tikai tās automašīnas, kurām ir piešķirta attiecīgā atļauja. Transportlīdzeklī ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* nebija redzamā vietā izvietota derīga speciāla atļauja, kas ļautu novietot stāvēšanai automašīnu administratīvajā protokolā norādītajā vietā. Tādējādi Pieteicējs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 136.3.punkta prasības un izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[2.2] Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektajā daļā paredzētajiem pārkāpumiem ir paredzēts tikai viens soda veids un mērs - Ls 30. Tas nozīmē to, ka konstatējot attiecīgo pārkāpumu, iestādei nav nepieciešams vērtēt lietas apstākļus, lai pamatotu konkrēta soda apmēra piemērošanu un pietiek tikai ar pārkāpuma konstatāciju.

Tādējādi Atbildētājam nav pienākums vērtēt piemērojamā soda apmēru un veidu, jo likums nosaka tikai vienu soda veidu un apmēru.

[2.3] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta otrā daļa nosaka, ka, uzliekot administratīvo sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību ietekmējošos apstākļus. Ņemot vērā, ka sankcija neparedz soda piemērošanas alternatīvas, tad, nav nepieciešams vērtēt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta otrajā daļā paredzētos apstākļus.

[2.4] Atbildētājs atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 6.punkta noteikumiem ir vērtējis administratīvā akta izdošanas lietderības apsvērumus, jo tika izvērtēta arī administratīvā akta vajadzība un piemērotība attiecīgā mērķa sasniegšanai, lai ceļu satiksmes dalībnieki ievērotu automašīnu novietošanas noteikumus. Kā liecina ilggadīga šo noteikumu piemērošanas pieredze, līdz šim nav izdevies to sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses, tāpēc administratīvā soda piemērošana Pieteicējam ir pamatota un nepieciešama.

[2.5] Lēmumā norādīts, ka jāņem vērā arī tas, ka nav pieļaujama tiesību formāla izlietošana cita mērķa sasniegšanai nekā tas, ko attaisno patiesais likuma mērķis, kas šeit ir personas sodīšana izdarīto administratīvo pārkāpumu, lai to atturētu no turpmākiem administratīvajiem pārkāpumiem. Protokols un Lēmums ir pamatots ar normatīvo aktu prasībām, tos ir pieņēmušas kompetentas amatpersonas un ir ievērots tāds administratīvais princips kā proporcionalitātes princips, jo sabiedrības interesēs ir vienveidīgi un precīzi ievērot Ceļu satiksmes likuma un Ceļu satiksmes noteikumu prasības, kas regulē apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu ievērošanu.

[3] 2010.gada 28.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums *(lietas lapa 3)* par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi:

[3.1] Pieteicējs neapstrīd protokolā norādītos apstākļus, ka 2010.gada 27.aprīlī */adrese/*, Rīgā bija novietojis stāvēšanai transportlīdzekli Opel 522.ceļa zīmes darbības zonā ar 842.papilzīmi, kas ievieš speciālu teritorijas izmantošanas režīmu.

[3.2] Pieteicējam kā nama iedzīvotājam, ir izsniegta iebraukšanas, ko ir izsniegusi Rīgas pašvaldības SIA „Sarkandaugava". Tā kā automašīnu norādītajā vietā atstāj regulāri, iepriekš administratīvo sodu par stāvēšanu neatļautā vietā nav saņēmis.

[3.3] Pieteicējs ir vērsies iestādē ar iesniegumu par piemērotā administratīvā soda atcelšanu, norādot, ka viņam ir izsniegta attiecīgā atļauja un ir tiesības novietot transportlīdzekli norādītajā vietā, tomēr šāds lūgums netika apmierināts. Pieteicējs uzskata, ka Atbildētājs ir pārkāpis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 244.panta prasības par pierādījumu vērtēšanu, jo nav ņēmis vērā norādīto apstākli par izsniegto atļauju. Pieteicējam arī nav saprotams, kāpēc Atbildētājs ir vērtējis tikai jautājumu par soda samazināšanas iespēju, nevis soda atcelšanu vispār, kā tas prasīts iesniegumā. Lēmumā ietvertie lietderības apsvērumi nav attiecināti Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta noteikumiem par iespēju atbrīvot personu no administratīvās atbildības, jo šajā gadījumā nav radīti draudi ceļu satiksmei.

[3.4] Pieteicējs lūdz atcelt sākotnējo lēmumu, galīgo Lēmumu administratīvajā lietā un atlīdzināt Pieteicējam materiālo zaudējumu Ls 30 apmērā, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu.

[4] 2010.gada 21.jūlijā tiesā saņemts Atbildētāja rakstveida paskaidrojums, kurā pieteikums netiek atzīts. Atbildētājs lūdz atstāt Lēmumu negrozītu, pamatojoties uz Lēmumā norādīto pamatojumu, bet pieteikumu lūdz noraidīt kā nepamatotu. (*lietas lapa 19*).

[5] Uz tiesas sēdi administratīvā procesa dalībnieki nebija ieradušies.

Tiesa atzina, ka nav konstatējami Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā minētie apstākļi, tādēļ nolēma lietu izskatīt pēc būtības bez administratīvā procesa dalībnieku klātbūtnes.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējot lietas materiālus, tiesa nonāca pie secinājuma, ka pieteikums ir pamatots un tādēļ apmierināms.

[7] Lietā nav strīda par Atbildētāja konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, jo Pieteicējs tos neapstrīd. Pieteicējs iebilst pret to, ka iestāde nav vērtējusi viņa iesniegtos pierādījumus un lūdz piemērot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta noteikumus.

[8] CSN 4.punkts noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

Ceļu satiksmes noteikumu 307.punkts noteic, ka papildzīmes tiek lietotas kopā ar citām zīmēm un precizē vai ierobežo attiecīgo zīmju darbību. Savukārt šo noteikumu 307.26.punktā noteikts, ka 842.papildzīme „Pārējā papildinformācija" norāda informāciju, ko nesatur pārējās papildzīmes (atceļ apstāšanās un stāvēšanas aizliegumu 326., 327., 328. un 329.zīmes darbības zonā transportlīdzekļiem ar speciālām atļaujām (vadītājam automobiļa salonā pie priekšējā stikla jānovieto atļauja).

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 12.punkts paredz atbildību par stāvēšanu [..] teritorijā, kurā iebraukšana apzīmēta ar 522.ceļa zīmi.

No minētā tiesas secina, ka saskaņā ar tiesību normām atbildība iestājas par transportlīdzekļa novietošanu stāvēšanai teritorijā, kas apzīmēta ar 522.ceļa zīmi un transportlīdzeklim nav speciālas atļaujas stāvēšanai attiecīgajā vietā, kas atbilst papildzīmē Nr.842 norādītajam saturam, kas ir jānovieto transportlīdzeklī redzamā vietā.

[9] Tiesa konstatē, ka lietas faktiskie apstākļi apstiprinās ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem – administratīvā pārkāpuma protokolu-paziņojumu *(lietas lapa 13),* Pieteicēja apstrīdēšanas iesnigumā norādītajiem paskaidrojumiem *(lietas lapa 6),* iebraukšanas atļaujas kopiju, ko izdevusi SIA „Sarkandaugava" *(lietas lapa 80).*

Ņemot vērā to, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem un Atbildētāja izdarīto kvalifikāciju, tiesa uzskata, ka atkārtota lietā esošo pierādījumu analīze nav nepieciešama, bet ir jāizvērtē Pieteicēja norādīte argumenti.

[10] Lietā nepastāv arī strīds, ka Pieteicējam ir izsniegta atļauja iebraukt teritorijā pie namiem */adrese/* un */adrese/*, Rīgā, kas apzīmēta ar ceļa zīmēm Nr.522 un Nr.842. Tomēr šī atļauja pārkāpuma fiksēšanas brīdi nav bijusi novietota transportlīdzeklī redzamā vietā. Tādējādi tiesa atzīst, ka ir izvērtējams vai no tiesību normām izriet obligāts personas pienākums novietot speciālu atļauju transportlīdzeklī.

Tiesas ieskatā, Ceļu satiksmes noteikumu 307.26.apakšpunkta prasības norāda uz šādu nepieciešamību, t.i., tiesību normas saturs noteic, ka tiesības novietot transportlīdzekli noteiktās vietā pirmkārt nosaka atļaujas esība vispār un, otrkārt, arī autovadītāja pienākums to novietot transportlīdzeklī redzamā vietā. Nepietiek ar to vien, ka transportlīdzekļa vadītājam speciālā atļauja ir piešķirta un ir viņa rīcībā, jo saskaņā ar tiesību normām tiesības uz teritorijas lietošanas speciālajām tiesībām ir arī jāpaziņo noteiktā veidā apkārtējiem. Īpaši šāds pienākums iegūst savu nozīmi konkrētā aizlieguma ievērošanas kontroles sakarā, jo pretējā gadījumā noteikumu ievērošanu kontrolējošām institūcijām nebūtu objektīvas iespējas pārliecināties, vai transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai, nepārkāpjot noteikumus.

Ņemot vērā izanalizētās tiesību normas, tiesa atzīst, ka formāli atbildētājs nav pārkāpis tam piešķirtās pilnvaras un normatīvo aktu robežas un Pieteicēja saukšana pie administratīvās atbildības bijusi tiesiska.

[11] Tomēr tiesas ieskatā Atbildētājs nepamatoti nav izvērtējis apstākli, ka pieteicējam ir izsniegta atļauja transportlīdzekļa iebraukšanai analizējamā teritorijā un transportlīdzekļa novietošanai stāvēšanai tajā.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

Tiesa uzskata, ka šajā lietā Pieteicēja ceļu satiksmē izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs – tas nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, nav traucējis nevienam citam ceļu satiksmes dalībniekam, turklāt Pieteicējam ir bijušas tiesības iebraukt un novietot transportlīdzekli protokolā fiksētajā vietā, tātad nav konstatējams citu personu interešu un tiesību aizskārums.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka izdarītā pārkāpuma raksturs nav tāds, par kuru Pieteicējam nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kam arī ir preventīvs raksturs – pārkāpuma un citu personu atturēšana no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas nākotnē

Tāpat tiesa secina, ka nav pieļaujama vienādu sankciju piemērošana pret personām, kurām ir izsniegtas speciālās atļaujas, bet tās neuzmanības dēļ nav novietotas transportlīdzeklī redzamā vietā, un tādām personām, kurām šādas atļaujas nav izsniegtas. Nav šaubu, ka šādos atšķirīgos gadījumos pārkāpēja subjektīvā attieksme pret izdarīto pārkāpumu ir atšķirīga – personai, kurai ir izsniegta atļauja, tā izpaužas neuzmanības formā, bet personai, kurai atļauja nav izsniegta, subjektīvā attieksme izpaužas nodoma formā. Šādā situācijā, pastāvot atšķirībām subjektīvās un objektīvās puses pazīmēs, nosakot vienādu sodu, tiktu pārkāpts personu vienlīdzības princips.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka Pieteicējs ir atbrīvojams no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu.

[12] Pieteicējs ir lūdzis noteikt mantiskā zaudējuma kompensāciju Ls 30 apmērā sakarā ar juridiskās palīdzības izmantošanu

Lietas materiālos iesnigts Swedbank 2010.gada 28.jūlija maksājuma uzdevums par Ls 30 samaksu par juridiskajiem pakalpojumiem saskaņā ar juridiskās palīdzības sniedzēja SIA Brontis rēķinu Nr.2010/(trīs simboli nesalasāmi). Rēķins par sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem Pieteicējam izrakstīts 2010.gada 16.jūnijā.

Ņemot vērā, ka ar šo spriedumu tiek atzīts, ka Atbildētājs formāli nav pienācīgā kārtā izvērtējis lietderības apsvērumus daļā par soda piemērošanas nepieciešamību un iespēju atzīt pārkāpumu par mazsvarīgu, un tiesa atbrīvo Pieteicēju no administratīvās atbildības sakarā ar īpašajiem apstākļiem, tiesa secina, ka materiālo zaudējumu atlīdzināšana Pieteicējam nav pamatota. Jāvērš uzmanība uz to, ka šajā spriedumā izdarītais slēdziens par nepieciešamību aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu ir tiesu praksē izstrādāta atziņa, kas tiešā veidā neizriet no tiesību normu satura, tāpēc nav konstatējama Atbildētāja prettiesiska rīcība Lēmuma pieņemšanā.

Tiesa norāda, ka ar spriedumu netiek atzīts, ka Pieteicējs nav izdarījis administratīvo pārkāpumu, bet atzīst par nesamērīgu un vienlīdzības principam neatbilstošu Pieteicēja sodīšanu vienlīdz vienādā apmērā ar personām, kurām speciālās atļaujas nav izsniegtas (sk. sprieduma [11] punktu). No minētā tiesa secina, ka administratīvā pārkāpuma fakts netiek atzīts par nenoteikušu vai nepierādītu, proti,

Pieteicējs netiek reabilitēts attiecībā uz konstatētā pārkāpuma izdarīšanu, citiem vārdiem pārkāpuma fakts objektīvi saglabājas.

Tiesa norāda, ka Kriminālprocesa likumā atbrīvošana no kriminālatbildības un soda saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 380.panta noteikumiem nav atzīstams par personu reabilitējošu apstākli. No Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta normas neizriet, ka atbrīvojot personu no administratīvās atbildības un izsakot mutvārdu aizrādījumu, lietvedība administratīvajā lietā ir izbeidzama. Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 23.panta noteikumiem mutvārdu aizrādījums nav uzskatāms par administratīvā soda veidu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas noteikumiem iestāde vai tiesa, izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pieņem vienu no šādiem nolēmumiem:

1) atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;
2) atceļ lēmumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai;
3) atceļ lēmumu un izbeidz lietu;
4) atceļ lēmumu un pieņem jaunu nolēmumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un uzliek sodu;
5) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

No minētā secināms, ka tiesai konkrētajā lietā ir jāpieņem lēmums par lēmuma atcelšanu un lietvedības izbeigšanu saskaņā ar šā panta pirmās daļas 3.punktu, neskatoties uz to, ka, faktiski lēmums ir atceļams tikai daļā par soda noteikšanu, neatceļot lēmumu daļā par administratīvā pārkāpuma konstatēšanu, jo tiesa nevar grozīt soda veidu uz tādu, kas nav paredzēts piemērojamā tiesību normā un aizrādījums nav atzīstams par soda veidu.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.pantu personai ir Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību. Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka Pieteicējam nav atzīstamas tiesības uz atlīdzinājumu, jo lēmums netiek atcelts kā prettiesisks, bet uz formāliem apstākļiem un tādā kārtībā, kāda nepilnīgi noteikta ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normām.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu un 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

M.P. pieteikumu apmierināt daļēji.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta pirmo daļu, atzīt par maznozīmīgu *M.P.* izdarīto administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktā,- atbrīvot *M.P.* no administratīvās atbildības un izteikt mutvārdu aizrādījumu.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes priekšnieka 2010.gada 18.maija lēmumu Nr.D57/l0-6/896 atcelt un lietvedību administratīvajā lietā izbeigt.

Pārējā daļā pieteikumu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis P.Novičenoks